

BULLETIN

SLOVENSKEJ PSYCHOLOGICKEJ SPOLOČNOSTI
PRI
SLOVENSKEJ AKADEMII VIED

6

BRATISLAVA
1962

B U L L E T I N

Slovenskej psychologickéj spoločnosti SAV, Bratislava,
Klemensova 27

č. 6

O b s a h

	str.
Súčasnú úlohu Slovenskej psychologickéj spoločnosti	1
Činnosť výboru a sekcií	7
Činnosť oblastných skupín	11
Príprava psychologických podujatí	19
Zprávy o psychologických podujatiach	22
Zprávy z pracovísk	27
Obhajoby kandidátskych prác z psychológie	31

- - -

Prípravili: dr. M. Jurčo, dr. O. Blaškovič, M. Popperová.
marec 1962

Súčasné úlohy Slovenskej psychologickojej spoločnosti

Rozvinutá výstavba socialistickej spoločnosti, jej ďalšie perspektívy vyžadujú sústredenie všetkých síl nielen na plnenie aktuálnych úloh v hospodárskej a kultúrnej oblasti, ale aj na vytváranie predpokladov pre ich úspešnejšie riešenie v budúcnosti a pre riešenie nových úloh, ktoré vyplývajú zo základných tendencií vývoja našej spoločnosti. Vytváranie týchto predpokladov je predovšetkým vecou vedy, vedeckého výskumu, ktorý má v budúcnosti nadobudnúť charakter jednej z hlavných výrobných síl spoločnosti. Vzhľadom na to je len samozrejme, že sa dnes kladie taký veľký dôraz na ďalšie rozvíjanie a správne zameranie vedecko-výskumnej práce, a to nielen v úzkom rámci pracovísk základného alebo aplikovaného výskumu, ale aj v širokom rámci celej odbornej činnosti na jednotlivých vedných úsekoch. V tejto súvislosti vystupuje do popredia aj význam práce vedeckých spoločností, od ktorých sa očakáva správne ideové usmerňovanie, podnetné rozvíjanie teoretickej a praktickej práce v príslušnom vednom odbore, orientovanie výskumnej práce na súčasné i perspektívne spoločenské potreby, ako aj sústavné prenášanie nových vedeckých poznatkov pokrokovej vedy medzi odborných pracovníkov a široké vrstvy verejnosti.

Slovenská psychologická spoločnosť sa vo svojej doterajšej činnosti snažila tieto úlohy plniť a nesporne od svojho založenia významne prispela k rozvoju psychologickojej práce u nás. Naša Spoločnosť ako nedeliteľná súčasť Čs. psychologickojej spoločnosti usilovala sa jednak realizovať uznesenia jej Ústredného výboru na Slovensku, jednak iniciatívne prispievať k nastoľovaniu aktuálnej problematiky a jej riešeniu v celoštátnom meradle, ako o tom svedčí celý rad usporiadaných podujatí - konferencií, pracovných zasadnutí a seminárov. Slovenská psychologická spoločnosť vytvorila ďalej predpoklady pre širšie oboznamovanie sa svojich členov so základnými ideovými a teoretickými problémami v psychológii, pre napojenie psychologickojej práce na riešenie aktuálnych spoločenských úloh, pre zvýšenie odbornej prípravy pra-

covníkov v praxi a pre vzájomnú výmenu skúseností a poznatkov, a to či už v rámci celoslovenských podujatí alebo v rámci oblastných pracovných skupín. Na úseku spoločenského uplatňovania psychologických poznatkov, psychologickéj práce na rôznych úsekoch nášho hospodárskeho a kultúrneho života, ako aj riešenia stavovských otázok vykonali kus užitočnej práce sekcie a výbor Spoločnosti.

Pravda, popri týchto úspešných stránkach činnosti našej Spoločnosti objavuje sa v jej práci aj rad nedostatkov, príčiny ktorých možno hľadať síce aj v niektorých objektívnych podmienkach jej práce a daných možnostiach, ale aj priamo v práci jej orgánov a zložiek a v samom jej členstve. Spoločnosť ako záujmová organizácia nemôže totiž vždy a za každých okolností realizovať niektoré návrhy alebo požiadavky, splnenie ktorých je závislé od stanovísk a súhlasu nadriadených štátnych hospodárskych a kultúrnych orgánov, ako je to napr. v prípade zvyšovania počtu poslucháčov psychológie, stanovenia noriem pre zamestnávanie psychologických pracovníkov v oblasti priemyslu, zdravotníctva a školstva alebo v prípade materiálneho zabezpečenia postgraduálneho štúdia a zlepšenia prísunu vedeckých informácií z celého sveta. Toto však neznamena, že by výbor Spoločnosti nemal sústavne tieto otázky sledovať a na príslušných miestach sa dožadovať ich riešenia.

Mnohé z týchto otázok si vyžadujú, pochopiteľne, celoštátne riešenie a tvoria náplň práce Ústredného výboru ČSPS. I keď spoluprácu výboru SPS s Ústredným výborom možno voelku považovať za kladnú, predsa len aj tu sa vyskytujú nedostatky, a to najmä v smere nie vždy dost' iniciatívneho postupu nášho výboru pri nastoľovaní niektorých aktuálnych otázok psychologického života u nás, ako aj v nie dost' dobrej koordinácii akcií Čs. psychologickéj spoločnosti a SPS. V dôsledku toho obrátil sa výbor SPS na Ústredný výbor ČSPS s návrhom na zlepšenie vzájomnej spolupráce a prvým výsledkom tohto kroku je dôsledné zladenie všetkých psychologických podujatí u nás v tomto roku, ako aj rozhodnutie o usporiadaní spoločných zasadnutí oboch výborov. V tomto smere zostáva závažnou úlohou nášho výboru, aby ešte vo väčšej miere ako doteraz zainteresovával slovenských psycho-

lógov na riešení celoštátnych problémov psychologickéj práce a tak napomáhal vidieť problémy vždy zo širšieho celoštátneho hľadiska.

Nemenej dôležitou otázkou stala sa v práci našej Spoločnosti aj otázka náplne činnosti a poslania sekcií Spoločnosti a oblastných skupín. V neďávnej minulosti sme sa domnievali, že hlavným ťažiskom práce Spoločnosti majú byť oblastné skupiny a úloha sekcií sa mala obmedzovať viac-menej len na ideové a metodické usmerňovanie práce v príslušných oblastiach teoretických a aplikovaných psychologických disciplín. Čoskoro sa toto stanovisko ukázalo ako nie správne a viedlo k zníženiu celkovej aktivity Spoločnosti, a tým k zúženiu spoločenského dosahu a významu jej činnosti. Túto chybu snaží sa výbor odstrániť postupným presúvaním ťažiska svojej činnosti do práce sekcií a v tomto smere sa dosiahli už aj prvé úspechy, najmä na úseku sekcie pedagogickej a zdravotníckej psychológie, ktoré významne prispeli k plneniu úloh Spoločnosti u nás. V dôsledku toho stávajú sa pracovné plány sekcií integrálnou súčasťou plánu práce celého výboru. Tento vývoj, pravda, neznamená obmedzenie alebo zúženie činnosti oblastných skupín. Naše oblastné skupiny, najmä stredoslovenská a východoslovenská, patria k najaktívnejším skupinám v republike vôbec. Ich činnosť významne napomáha aktivizáciu psychologickéj práce v danom regionálnom rámci a k širšiemu spoločenskému uplatňovaniu psychologických poznatkov. V snahe ešte viacej podporiť činnosť oblastných skupín rozhodol sa výbor odporúčať oblastným skupinám usporiadať príležitostne monotematické zasadnutia, ktoré by mali celoslovenský charakter a zabezpečili by tak širšiu poznatkovú výmenu. Tieto podujatia musia však byť zladené s celkovým plánom činnosti Spoločnosti a za tým účelom výbor z času na čas prizýva predsedov oblastných skupín na svoje schôdzky. Najväčšie nedostatky v práci oblastných skupín sa prejavili v uplynulom období v západoslovenskej skupine, čo je o to zarážajúcejšie, že práve v tejto oblastnej skupine je sústreďený najväčší počet našich psychológov. Kritika vznesená na prácu tejto skupiny výborom, zdá sa, pomohla oživiť jej činnosť a dnes sú dané tak objektívne, ako aj subjektívne predpoklady, aby výbor skupiny plne rozvinul jej činnosť.

Pomerne dlhý čas nevenoval výbor Spoločnosti dostatočnú pozornosť otázkam systematického doškoľovania odborných pracovníkov. Tento nedostatok spôsobil, že psychologická práca v teréne nadobúdala veľmi roztrieštený charakter, hrozilo jej nebezpečenstvo sklznutia do úzkeho prakticismu a nie dost kritického prístupu k pracovným metódam a technikám. Prvým krokom k odstráneniu tohto stavu bolo usporiadanie postgraduálneho školenia v spolupráci s Katedrou psychológie FFUK. Kladná odozva tohto seminára ukázala, aké naliehavé je riešenie otázky postgraduálneho štúdia odborných psychológov. Z tohto dôvodu výbor Spoločnosti ustanovil pracovnú skupinu, ktorá má pracovať na podklady pre systém postgraduálneho školenia, ktoré v dohode s Ústredným výborom majú sa stať základom pre zákonné normovanie postgraduálneho vzdelávania našich pracovníkov. Pokiaľ tento návrh nebude realizovaný, výbor je rozhodnutý pokračovať v školení v doterajšej forme a pripravuje na jeseň tohto roku seminár o otázkach vyšetrovania intelektu.

S otázkami postgraduálneho školenia psychológov súvisí, pochopiteľne, aj ich oboznámenosť s najnovšími vedeckými poznatkami z celého sveta, zvyšovanie ideologickej a teoretickej úrovne ich práce. V tomto smere sa doteraz, žiaľ, nepodarilo zabezpečiť dostatočný prísun vedeckých informácií našim pracovníkom v teréne, ani vytvorenie strediska pre vyšetrovacie pomôcky, ktoré väčšina našich pracovníkov v teréne postráda. V oboch prípadoch je potrebné celoštátne riešenie, avšak je žiadúce, aby výbor SPS preskúmal dané možnosti u nás a pokúsil sa aspoň o prechodné riešenie tohto nežiadúceho stavu.

V tejto súvislosti je potrebné dotknúť sa ešte jednej otázky, a to do akej miery využívame u nás možnosti vydávania prekladov najvýznamnejších súčasných prác zo svetovej psychologičkej tvorby. Celková prekladateľská činnosť má u nás pomerne žiňvelný charakter a odborná úroveň niektorých prekladov je veľmi nízka. Za týmto účelom rozhodol sa výbor aktivizovať činnosť publikačnej komisie, ktorá má predovšetkým zistiť naliehavosť potreby jednotlivých prekladov, pokúsiť sa o zabezpečenie ich vydania a vysokú odbornú a jazykovú úroveň prekladu.

Ďalší rozvoj psychologické práce u nás vyžaduje si však nielen zvyšovanie odbornej úrovne vlastnej práce, ale aj sústavné oboznamovanie širokej verejnosti s dosiahnutými úspechmi psychologickéj vedy u nás i v cudzine. Doteraz sa Spoločnosť obmedzovala iba na zabezpečovanie účasti svojich členov na akciách Spoločnosti pre šírenie politických a vedeckých poznatkov, ktoré mali prevažne široký popularizačný charakter. Ukazuje sa potreba pristúpiť k organizovaniu v spolupráci so Spoločnosťou pre šírenie politických a vedeckých poznatkov aj náročnejších prednáškových cyklov, určitých predovšetkým odborníkom z príbuzných oblastí, ako aj tej časti verejnosti, ktorá o psychologické problémy prejavuje hlbší záujem. V naznačenom smere má sa uberať práca popularizačnej komisie a bolo by žiadúce, keby sa jej podarilo zapojiť do tejto činnosti aj oblastné skupiny.

Celá činnosť Slovenskej psychologickéj spoločnosti však závisí od aktívnej práce všetkých jej členov. Keď hodnotíme, ako sa členovia našej Spoločnosti aktívne zapájajú do jej života, musíme konštatovať, že v tomto spočíva hlavný nedostatok práce našej Spoločnosti. Väčšina členov akoby sa spoliehala na to, že výbor Spoločnosti a jej zložky samy vykonajú všetko, čo sa od Spoločnosti žiada. Veľmi často sa členovia našej Spoločnosti venujú len záujmom svojho pracoviska, alebo svojim úzkym osobným problémom a zabúdajú na to, že z členstva v Spoločnosti vyplýva pre nich aj rad povinností a určitá zodpovednosť za celkový ďalší vývin psychológie u nás. Príčiny tohto stavu možno však hľadať aj v nie dosť vhodných formách práce výboru a jeho zložiek pri styku s členstvom. Bolo by žiadúce, aby členovia našej Spoločnosti zaujímali aktívnejšie stanovisko k činnosti Spoločnosti, kritizovali jej činnosť a súčasne svojimi návrhmi a pripomienkami napomáhali zlepšenie jej práce. Veľké možnosti poskytuje nám tu Bulletin SPS, v ktorom by sa skôr mali objavovať názory a stanoviská členov Spoločnosti k jednotlivým aktuálnym otázkam ako faktografické údaje o realizovaných alebo plánovaných akciách.

Slovenská psychologická spoločnosť rozhodla sa zvolať svoj I. sjazd r. 1963. Toto podujatie, opierajúce sa o príslušné ustanovenia stanov našej Spoločnosti iste zohrá veľmi dôležitú rolu vo vývoji slovenskej psychológie. Po prvý raz majú sa stretnúť slovenskí psychológovia na sjazde, ktorý má dokumentovať úroveň ich práce, ich teoretickú a metodologickú vyspelosť a ich podiel na budovaní vyspelej socialistickej spoločnosti. Sjazd má súčasne načrtnúť perspektívy ďalšieho rozvoja psychologickéj práce u nás a riešiť rad profesionálnych problémov. Usporiadanie I. slovenského sjazdu psychológov nás nesporne zaväzuje prispieť zo všetkých síl k jeho úspešnému priebehu. Sjazd sa nesmie stať iba vecou prípravného výboru, ale na jeho organizácii a programe sa musia podieľať všetci členovia Spoločnosti. Za tým účelom pristupujeme k organizovaniu sjazdu so značným časovým predstihom a prípravný výbor obracia sa už teraz na všetkých členov Spoločnosti o zaslanie návrhov, pripomienok k jeho náplni a práci.

Výbor Spoločnosti je presvedčený, že všetci jej členovia pochopia význam tohto podujatia a budú mu po všetkých stránkach nápomocní. Ďalší rozvoj budovania socialistickej spoločnosti si nevyhnutne vyžaduje aktívnu účasť psychológie pri riešení aktuálnych i perspektívnych úloh prakticky na všetkých úsekoch nášho spoločenského života. Príprava nášho sjazdu nech je nám teda príležitosťou zamyslieť sa nad celou našou prácou a nad možnosťami jej ďalšieho zlepšenia a rozvoja.

doc. dr. M. Bažány,
predseda SPS

Činnosť výboru a sekcií

Činnosť výboru Slovenskej psychologickéj spoločnosti za II. polrok 1961.

Výbor sa zišiel v II. polroku 1961 na dvoch výborových schôdzkach. Hlavnou úlohou výboru v tomto období bolo zaktívovanie odborných sekcií Spoločnosti. Výsledkom tejto akcie boli schôdzky výborov sekcií, ktoré si vypracovali pracovné plány na rok 1962. Aktivita sekcií prinesie aj ďalšie oživenie činnosti západoslovenskej oblastnej skupiny, v rámci ktorej pracuje väčšina psychologických pracovníkov na Slovensku.

Na schôdzkach výboru sa ďalej podrobne prediskutovala problematika postgraduálneho školenia, ktorého prvou etapou bol seminár o diagnostických metódach, ktorý usporiadala Katedra psychológie UK za spolupráce klinickej sekcie SPS.

Výbor prediskutoval účasť slovenských psychológov na I. celoštátnom psychologickom sjazde a poveril predsedov sekcií, aby sa zapojili do vypracovania hlavných referátov.

Výbor sa zaoberal vydávaním Bulletinu SPS. Po širokej diskusii sa rozhodlo, že sa má vydávať aj naďalej, avšak v zlepšenej grafickej úprave.

dr. J. Daniel
tajomník

P l á n

činnosti výboru Slovenskej psychologickéj spoločnosti na rok 1962

Plán práce výboru Slovenskej psychologickéj spoločnosti na rok 1962 vychádza jednak z úloh spoločnosti určených jej stanovami, jednak z aktuálnych úloh kladených na psychológov našou spoločnosťou, a to tak na úseku ideovom a výskumnom, ako aj na úseku aplikácie psychologických poznatkov vo výrobnej, zdravotníckej a výchovnej praxi. Za hlavné úlohy výboru Spoločnosti v tomto roku treba považovať:

1. Rozvíjanie úzkej spolupráce s Ústredným výborom Česko-slovenskej psychologickéj spoločnosti a s výbormi ústredných sekcií a pomer pri realizácii ich uznesení na Slovensku. Zodpovední: Pardel, Bažány, Kováč, Koščo, Jurčo, Daniel.
2. Rozvíjanie činnosti sekcií výboru SPS ako hlavných pracovných orgánov v Spoločnosti, usmerňovanie a sledovanie plnenia plánu ich činnosti. Zodpovední: predsedovia sekcií /Pardel, Dobrotka, Daniel, Jurčo/.
3. Riadenie práce a poskytovanie všestrannej pomoci činnosti oblastných skupín Spoločnosti, predovšetkým zabezpečiť aktivizáciu činnosti západoslovenskej oblastnej skupiny. Spoluprácu s oblastnými skupinami zabezpečovať pozývaním ich predsedov na zasadnutia Ústredného výboru. Zodpovedný: Pikala. O práci obl. skupín bude štvrtročne referovať.
4. Zabezpečiť pravidelné vydávanie Bulletinu Spoločnosti každé 4 mesiace ako hlavného spojiva medzi prácou výboru a členstvom Spoločnosti. Zvýšiť jeho celkovú úroveň, informačnú hodnotu a grafickú úpravu. Otázka vydávania Bulletinu sa ešte prediskutuje na najbližšom valnom zhromaždení SPS. Zodpovedný: Blaškovič.
5. Zaktivizovať prácu publikačnej komisie, ktorá by účinne napomáhala rozširovanie prekladateľskej činnosti u nás, vydávanie pôvodných prác a učebných textov, starala sa o odbornú úroveň prekladov a podnetne organizovala prácu na kolektívnych publikáciách. Zodpovední: edičná komisia - Ďurič, predseda, Bažány, Koščo, Dornič, Marko, členovia.
6. Pripraviť všetky podmienky pre usporiadanie I. slovenského sjazdu Spoločnosti na jar 1963.
7. Usporiadať valné zhromaždenie SPS v júni t.r. pri príležitosti pracovnej porady sekcie klinickej psychológie. Zodpovední: Dobrotka, Daniel.
8. Spolupracovať pri pracovnej porade o úlohách psychológie v komunistickej spoločnosti. Zodpovední: Jurčo, Kováč.
9. Vypracovať podklady pre systém postgraduálneho školenia psychológov a predložiť ho na schválenie príslušnými miestami. Roku 1962 na jeseň usporiadať druhý beh postgraduálneho školenia na tém: poruchy intelektu. Zodpovední: Pardel, Dobrotka.

10. Sledovať potrebu odborných psychológov v našom hospodárskom a kultúrnom živote a zabezpečovať dostatočné kvóty poslucháčov pre prax. Zodpovedný: Pardoel.

11. Na úseku propagácie a popularizácie výsledkov v psychologickej práci aktivizovať činnosť príslušnej komisie a intenzívnejšie spolupracovať s VP a SPŠP a inými zložkami. Zodpovedný: Jurovský.

12. Sústavne sa starať o rozširovanie členskej základne a zabezpečovanie príspevkovej morálky členov. Zodpovední: Bažány, Daniel.

13. Úsporne hospodáriť so zverenými finančnými prostriedkami a finančne zabezpečiť na tento rok, ako aj na budúci rok plánované akcie Spoločnosti. Zodpovedná: Soudková.

P l á n

činnosti sekcie psychológie výchovy

Sekcia psychológie výchovy Slovenskej psychologickej spoločnosti prijala pre najbližšie pracovné obdobie tento plán práce:

Urobí zoznam pracovísk pedagogickej psychológie na Slovensku s charakteristikou ich pracovnej náplne, mien pracovníkov a názvov tém, na ktorých títo pracujú. Na základe prieskumu výskumných úloh pokúsi sa zabezpečiť spoluprácu medzi odborníkmi pracujúcimi na príbuzných témach. Údaje zoznamu majú slúžiť predsedníctvu sekcie aj ako informačný materiál pre zahraničných návštevníkov.

V rámci sekcie vytvorí tieto pracovné skupiny: výchovného poradenstva /predseda dr. J. Koščo/, pre otázky vyučovania a rozvíjania pedagogickej psychológie /predseda zást. doc. dr. J. Kuric/, pre popularizáciu psychologických poznatkov /predsedníčka dr. V. Kováliková/ a pre otázky psychológie v oblasti defektológie /táto začne pracovať od septembra 1962/.

Prerokuje základnú osnovu skript z genetickej psychológie nášho dieťaťa. Táto sa rozošle na príslušné pracoviská tak, aby od začiatku roku 1963 mohli pristúpiť k výskumným prácam, ktoré by mali byť hotové do štyroch rokov. Skriptá, potreba ktorých sa veľmi počíta, by podali výsledky prieskumných a výskumných prác z vývinovej psychológie na Slovensku za posledné roky.

dr. J. Marko

Činnosť oblastných skupín

Západoslovenská skupina /zpráva o činnosti za rok 1961/

V rámci činnosti skupiny sa uskutočnili tieto podujatia:

1. Dňa 23. januára 1961 navštívil V. A. Krutecký, ved. laboratória Psychologického ústavu APN, RSFSR, Moskva, niektoré psychologické pracoviská v Bratislave, pričom predniesol prednášku na tému: Psychologické základy výchovy žiakov v pracovnom procese na školách v SSSR. Po odznení prednášky nasledovala diskusia.

2. Dňa 24. januára 1961 predniesol V. A. Krutecký prednášku na tému: Štúdium a rozvoj schopností žiakov v SSSR.

3. Dňa 21. marca 1961 sa konala schôdzka, na ktorej sa diskutovalo o vzťahu fyziológie VNČ a psychológie. Diskusia sa konala na základe referátu o práci E. Menerta: Fyziologické základy logického myšlení. Úvodný referát predniesol L. Ďurič.

4. Dňa 5. októbra 1961 sa konalo pracovné zasadnutie a týmto programom:

L. Ďurič: Zpráva o študijnej ceste v MLR,

dr. D. Kováč: Zpráva o účasti na psychologickom kongrese v Kopenhagen.

M. Bandžejová

Východoslovenská oblastná skupina

/Zpráva o činnosti za rok 1961 a plán činnosti na rok 1962./

Hlavnú náplň činnosti Východoslovenskej oblastnej skupiny v uplynulom roku tvorili pracovné zasadnutia, ktoré sa konali podľa plánu. Uskutočnilo sa celkom 6 pracovných zasadnutí, na ktorých odznelo 15 referátov, a to 5 referátov zo sjezdov a správ o psychológii u nás a v zahraničí, 6 referátov z literatúry, 1 pôvodný referát a 2 kazuistiky.

Na januárovom zasadnutí referovali dr. Hornáková a dr. Korčíková o priebehu školenia detských psychologov. Referentky vysdvihli vysokú úroveň školenia. Dr. J. Hvozdík predložil pôvodnú prácu, v ktorej sa zaoberal otázkou zlého vzťahu žiaka k učebnej práci. Pokúsil sa o analýzu príčin vzniku týchto porúch a načrtol pedagogický postup pri odstraňovaní nesprávnych vzťahov k učeniu, čím sa dosahuje nielen zlepšenie prospechu, ale aj rozvoj kladných vzťahov žiaka vo všetkých oblastiach spoločenského života.

Marcové zasadnutie bolo venované otázkam výuky psychológie na Pedagogických inštitútoch. Dr. Fabryová referovala o svojich skúsenostiach s výukou psychológie na Pedagogickom inštitúte v Košiciach a prom. psych. Šimová o svojich poznatkoch s Pedagogického inštitútu v Prešove. Referentky zhodne poukázali na nedostatok vhodných učebných pomôcok a preťaženosť poslucháčov, ktorá je brzdou pri výuke psychológie.

Dr. Böör predniesol na aprílovom zasadnutí súborný referát o vzdorovitosti u detí. Autor rozdiskutoval názory na vzdorovitost a ukázal, aké výchovné opatrenia vedú k úspechom. Dr. Hvozdík podal zprávu o priebehu plenárneho zasadnutia SPS v Bratislave.

Na júnovom zasadnutí odznel referát Sociálne a biologické v psychike človeka. Autor referátu dr. Böör oboznámil prítomných s názormi na túto otázku, najmä sovietskych autorov. Dr. Bednárík podrobne referoval o priebehu IX. psychiatrickej konferencie v Karlových Varoch.

V septembri dr. Bednárík referoval o pokrokoch akupunktúry vôbec, zvlášť pri liečení psychoneuróz. Dr. Hvozdík referoval o prípadoch elektívneho mutizmu, ktoré sledovali pri vyšetrení detí na Psychologickej výchovnej klinike v Košiciach. Dr. Stančák podal zprávu o priebehu psychoterapeutického sympózia v Bratislave, ktoré nadviazovalo na svetový kongres o psychoterapii vo Viedni.

Posledné zasadnutie bolo v decembri 1961, na ktorom dr. Olejár predniesol referát zo sovietskej literatúry "O vplyve blízkeho dospelých na deti". Dr. Hvozdík sa zaoberal v priebehu psychiatrického sjazdu hlavne psychologickými prácami, ktoré na sjazde odzneli.

Dr. Stančák v hodnotiacej správe za rok 1961 podal rozbor činnosti Východoslovenskej skupiny na úseku oboznamovania členov a novinkami v psychologickom výskume ako aj pri rozbere úloh psychológie v socialistickej spoločnosti. Pracovné zasadnutia majú ráz postgraduálneho školenia. Členovia Psychologickej spoločnosti sa neobmedzujú len na vlastné vzdelávanie, ale v rámci osvetovej činnosti ako aj prostredníctvom Spoločnosti pre šírenie politických a vedeckých poznatkov zapájajú sa do prednáškovej činnosti pre širokú verejnosť. Sú to hlavne prednášky pre jednotlivé závody a v cykloch Ľudová univerzita.

Počet členov Spoločnosti sa v roku 1961 zvýšil zo 14 na 19, ale prírastok členov nekryje potreby psychologických kádrov, o ktoré je núdza zvlášť vo Východoslovenskej oblasti. Psychologická spoločnosť cestou plánovacieho oddelenia pri KNV podala zdôvodnený návrh na potrebu psychológov v Košickom kraji na úseku zdravotníckej psychológie v 3. päťročnici.

Východoslovenská oblastná skupina nespĺnila celkový stanovený plán. Neuskutočnilo sa plánované monotematické sympóziu o emóciách pre nával iných podujatí, preto jeho realizácia sa odkladá na rok 1962.

Plán práce na rok 1962

Doterajšie skúsenosti ukázali, že pracovné zasadnutia získavajú na svojej popularite. Členovia ich radi navštevujú a sú vhodným fórom pre výmenu názorov, preto sa budú aj naďalej uskutočňovať. V roku 1962 sa uskutoční 6 pracovných zasadnutí. Dve zasadnutia venované najmä problémom výchovy mládeže sa plánujú v spolupráci s Ústavom pre ďalšie vzdelávanie učiteľov. Uskutočnia sa ako celodenné semináre za širokej účasti pedagogických pracovníkov a riaditeľov škôl. Na pracovné zasadnutia budú členovia včas pozývaní pozvánkami, podobne ako aj v minulom období.

Popularizácia psychologických poznatkov medzi pracujúcimi sa bude uskutočňovať v rámci Spoločnosti pre šírenie politických a vedeckých poznatkov.

dr. A. Stančák

Stredoslovenská oblastná skupina

/Zpráva o činnosti za rok 1961 a plán činnosti na rok 1962./

1. Rozširovanie členskej základne

Koncom roku 1960 bolosvedovaných spolu 23 členov oblastnej skupiny. Hoci dvaja členovia sa presťahovali do iných oblastí, koncom kalendárneho roku 1961 sme mali v evidencii už 32 členov /20 s filozofickým vzdelaním, 9 s medicínskym vzdelaním a 3 - mimoriadnych členov - so stredoškolským vzdelaním/. Za členov Slovenskej psychologickéj spoločnosti boli v r. 1961 navrhnutí vedením skupiny ďalší 4 spolupracovníci, ktorí sa aktívne zúčastnili na práci skupiny. Po ich schválení Ústredným výborom SPS v Bratislave bude v našej skupine spolu 12 riadnych členov Slovenskej psychologickéj spoločnosti. K spolupráci s našou oblastnou skupinou sa prihlásili v priebehu roka 1960 ďalší štyria pracovníci z Banskej Bystrice, čím sa utvorili ďalšie predpoklady pre rozšírenie pôsobnosti oblastnej skupiny na celú oblasť stredoslovenského kraja. Dosiaľ sa pracovníci z Banskej Bystrice nezapojili do práce v oblastnej skupine.

2. Účasť oblastnej skupiny na dvíhaní odbornej úrovne psychologickéj práce v celej oblasti

V spolupráci s Ústavom pre ďalšie vzdelávanie učiteľov a výchovných pracovníkov v Žiline - okrem individuálnej účasti členov na rozličných prednáškových a inštruktážnych akciách - zorganizovalo vedenie oblastnej skupiny pre potreby Ústavu aj dve monotematické sympóziá. Dňa 26. V. 1961 sa uskutočnilo sympóziom o otázkach ekonomickej psychológie, na ktoré boli pozvaní predovšetkým učitelia z priemyslových, odborných a učňovských škôl. A dňa 29. XI. 1961 bolo usporiadané sympóziom o sociálnych vzťahoch mládeže predovšetkým pre učiteľov všeobecnovzdelávacích škôl.

Z práci Spoločnosti pre šírenie vedeckých a politických poznatkov - okrem osvetových prednášok jednotlivých členov - prispejala oblastná skupina tým, že na oba vyššie spomínané sympóziá boli prizvaní aj lektori Spoločnosti z oblasti bývalého žilinského kraja.

Z iniciatívy Stredoslovenskej oblastnej skupiny konalo sa v Bratislave dňa 10. VI. 1961 aj valné zhromaždenie Slovenskej psychologického spoločnosti, ktoré bolo spojené so sympóziom o psychologických problémoch ťažkovochovej mládeže.

Dvadsať:

1. Úvod do psychologickéj problematiky ťažkovochovej mládeže - dr. L. Košč.
2. Problematickí žiaci v škole - dr. J. Hvozdič.
3. Kausalita a likvidácia útekov v začínajúcom detstve - I. Vaňková, prom. pedagóg.
4. Vznik ťažkovochovej mládeže a skúsenosti s liečebnou výchovou u jednovaječných dvojčiat /kauzistické zdedenie/ - dr. R. Škodová, C. Sc.
5. Činitelia ovplyvňujúci čestnosť konania žiakov - I. Šípoš, prof.
6. Príčiny zločinnosti mládeže - JUDr. M. Gažo.
7. Delikvencia a oligofrénia - dr. L. Košč.
8. Ťažkovochovej mládeže ako medicínsky problém - I. Šacha, prom. lekár.

3. Pracovné schôdzky členov oblastnej skupiny

V r. 1961 sa uskutočnilo 6 pracovných schôdzok, jeden seminár a 2 sympóziá. Na týchto podujatiach sa pracovníci oblastnej skupiny zúčastnili šestnástimi prednáškami, tromi referátmi o srazoch a seminároch s psychologickou a príslušnou problematikou, ktoré mali celoslovenský alebo celoštátny charakter, a tromi referátmi o knihách resp. o odborných článkoch v časopisoch.

Na seminár o otázkach ekonomickej psychológie /26. V. 1961/ bol pozvaný za prednášateľa pracovník Ústavu bezpečnosti práce v Prahe - dr. J. Křížohlavý.

Na Sympóziu o psychologických problémoch ťažkovochovej mládeže /s celoslovenskou účasťou dňa 10. VI. 1961/ sa členovia oblastnej skupiny zúčastnili piatimi referátmi. Z podnetu prítomného predsedu SPS doc. dr. Bažányho podnikli sa kroky na vydanie materiálov zo sympózia tlačou. Slovenské pedagogické nakladateľstvo v Bratislave vydanie materiálov schválilo a dala do svojho edičného plánu na rok 1962.

Sympósiium o sociálnych vzťahoch mládeže, ktoré sa uskutočnilo v spolupráci s Ústavom pre ďalšie vzdelávanie učiteľov dňa 29. XI. 1961 na Vrútkach, odznelo 5 prednášok členov oblastnej skupiny. Referáty vyjdú v rotaprintovom vydaní ako študijná pomôcka pre školských pracovníkov žilinskej oblasti Stredoslovenského kraja.

Celkovo prácu oblastnej skupiny v užšom slova zmysle možno charakterizovať tým, že bola omnoho rôznorodejšia ako minulého roku, aj čo sa týka tematiky, aj čo sa týka podujatí, ale najmä čo sa týka účasti na podujatiach. /Zatiaľ čo v roku 1960 priemerná účasť na pracovných schôdkach bola 6 až 7 členov, v roku 1961 vzrástla účasť priemerne na 9 až 10 členov./ Aj na aktívnej práci oblastnej skupiny sa zúčastnilo podstatne viac členov ako v minulom roku. /V r. 1960 sa vystriedalo v prednášaní len 6 členov, v r. 1961 prednášalo spolu už 11 členov, niektorí pritom prednášali dva aj tri razy./

4. Prehľad najhodnotnejších referátov, ktoré odzneli na pracovných schôdkach a sympóziách oblastnej skupiny v r. 1961.

1. Bevilaqua L., MUDr.: Psychologické a EEG nálezy v detstvom veku: Oboznámenie s technikou vyhotovenia a s postupom hodnotenia EEG nálezov najmä na príklade nálezov u detí, ktoré boli vyšetrené i psychologicky s vymedzením možností vzájomného doplnenia a spresnenia psychologických a EEG nálezov.

2. Cebecauerová J., prof.: Priateľské vzťahy dospievajúcich dievčat v internátoch: Teória i výsledky experimentálneho výskumu utvárania interpersonálnych vzťahov a ich zmien od prvého dňa vstupu dospievajúcich dievčat do internátu až do konca školského roku. Ilustrované ukázkami sociogramov.

3. Košč L., PhDr.: Delikvencia a oligofrénia: Zhromaždenie literárnych údajov o podiele oligofrenikov v úhrnnom počte vyšetrovaných delikventov mladistvých i dospelých, konfrontácia s vlastnými zisteniami, pokus o vysvetlenie zásadne odlišných údajov v literatúre, resp. o uvedenie závislosti mentálnych defektov a delikvencie na objektívne zodpovedajúce stanovisko.

4. Košš L., PhDr.: Kvalitatívna analýza Kohsovho testu ako diferenciálne-diagnostická pomôcka v psychiatrickej klinickej praxi. Oboznámene s možnosťami a doteraz z literatúry známymi prístupmi ku kvalitatívnej analýze Kohsovho testu, uvedenie nových, vlastných kritérií hodnotenia a ukážky vyhodnotenia testu v klinickej praxi, najmä pri včasnej diagnostike incipientnej schizofrénie. Ilustrované tabuľkami a grafmi s vlastného výskumného materiálu.

5. Meriáč I., prom. psych.: K teórii sociálnych vzťahov. Prehľad sociálno-psychologických teórií súčasnosti, najmä zo stanoviska možností prevencie neuróz už v detskom veku a ich kritické zhodnotenie.

6. Šípoš I., prof.: Činitelia ovplyvňujúci čestnosť konania žiakov. Výsledky výskumu čestnosti konania žiakov na troch školách upraveným Tuompovým experimentálnym prístupom. Ilustrované tabuľkami a grafmi.

7. Šípoš I., prof.: Poznámky k problému zrakovej ostroti. Prehľad precízne preštudovanej problematiky zrakového vnímania, najmä fyziológie i psychológie vyšetrovania zrakovej ostroti u detí i u dospelých. Ukážky jednotlivých prístupov u rozličných významných autorov.

8. Žucha I., prom. lekár: Ťažkovychovateľnosť mládeže ako medicínsky problém. Prehľad najmodernejších teórií porúch VNČ a z nich vyplývajúcich možností prispenia medicíny k diagnostike i terapii porúch správania sa v detskom veku.

9. Žucha I., prom. lekár: Fyziologické základy sociálnych vzťahov. Fyziologické učenie I. P. Pavlova, náuka o ceterofalickom systéme a aplikácia najnovších poznatkov z kybernetiky na vysvetlenie psychológie i patológie sociálnej interakcie človeka.

Záver:

Celkove možno konštatovať, že plán, ktorý si Stredoslovenská oblastná skupina určila na rok 1961, splnila, ba doplnila o niektoré neplánované podujatia. Pritom rozšírila členskú základňu v rámci skupiny i v rámci SPS. Svojou prácou prispela podstatne k zvyšovaniu úrovne psychologickéj práce v rámci svojej oblasti pôsobenia.

Plán práce na rok 1962

Na pracovnej schôdzke Stredoslovenskej oblastnej skupiny SPS v Žiline dňa 24. I. 1962 bol schválený tento plán práce na rok 1962:

1. Oblastná skupina zorganizuje 8 pracovných schôdzok, z ktorých jedna bude monotematická vo forme inštruktáže o štatistických metódach a jedna bude mať širší ráz sympózia o otázkach vývojovej psychológie a uskutoční sa v spolupráci s Ústavom pre ďalšie vzdelávanie učiteľov a výchovných pracovníkov v Martine /na Vrútkach/. Inštruktáž o štatistických metódach sa uskutoční začiatkom druhého kvartálu, sympóziu o vývojovej psychológii začiatkom štvrtého kvartálu.

2. Vedenie oblastnej skupiny vyvinie úsilie o ďalšie rozšírenie členskej základne aspoň o piatich členov.

3. Vedenie oblastnej skupiny bude ďalej udržiavať kontakt s Ústavom pre ďalšie vzdelávanie učiteľov, t.č. na Vrútkach, a s okresnými i krajským výborom Spoločnosti pre šírenie politických a vedeckých poznatkov. Nadviaže tiež spoluprácu, zatiaľ aspoň s vedením, Všeobecnej sekcie Purkyňovej spoločnosti v Žiline.

4. Vedenie oblastnej skupiny vynaloží úsilie, aby sa v r. 1962 obsadilo miesto ekonomického psychológa v závode Tesla v Nižnej a miesto pedagogického psychológa v Záchytnom domove v Žiline.

5. Podniknú sa kroky pre hlbšie zainteresovanie pracovníkov z banskobystrickej oblasti Stredoslovenského kraja o prácu našej oblastnej skupiny.

6. Vytvorí sa predpoklady pre prípadné rozdelenie oblastnej skupiny do dvoch sekcií: pedagogickej a klinickej, aby sa tak išlo v ústrety záujmom aj potrebám jednotlivých členov oblastnej skupiny.

dr. L. Košč

PRÍPRAVA PSYCHOLOGICKÝCH PODUJATÍ

Príprava I. sjazdu SPS

Výbor Slovenskej psychologickéj spoločnosti sa v zmysle stanov ČSPS uzniesol usporiadať v apríli 1963 I. sjazd SPS s ústrednou pracovnou témou:

"Problémy psychológie dieťaťa a mládeže"

Cieľom sjazdu je podať prehľad súčasného stavu a rozpracovanosti problémov psychológie dieťaťa a mládeže v slovenskej psychológii a zhodnotiť spoločenskú závažnosť, teoretickú a metodologickú úroveň spracúvania riešených otázok. Na sjazde sa súčasne majú prediskutovať a načrtnúť hlavné smery odbornej psychologickéj práce v súlade s príslušnými uzneseniami strany o prestavbe našej školy a práci s mládežou, ako aj navrhnúť organizačné opatrenia a postupy pri realizácii stanovených úloh.

Výbor SPS sa uzniesol zamerať tematiku sjazdu z pracovného hľadiska na tieto predbežne stanovené problémové okruhy:

- a/ teoreticko-metodologické otázky psychologického výskumu dieťaťa a mládeže vrátane otázok komplexného medziodborového prístupu,
- b/ psychologické problémy vzdelávacieho procesu, najmä z hľadiska rozumového vývinu a profesionálneho uplatnenia,
- c/ emocionálny a mravný vývin dieťaťa a mladistvého v rodinnom, školskom a širšom spoločenskom prostredí,
- d/ spoločenský, svetonázorový a kultúrny vývin najmä z hľadiska otázok pracovnej a kolektívnej výchovy,
- e/ psychologická problematika abnormného vývinu, zahrňujúca aj otázky duševnej hygieny a otázky psychologickéj výchovnej starostlivosti o dieťa a mládež.

Výbor SPS sa obrátil na všetkých psychologických pracovníkov na Slovensku s výzvou, aby sa aktívne zúčastnili na sjazde, ktorý sa má stať dôležitým medzníkom vo vývoji slovenskej psychológie a má dokumentovať jej podiel pri budovaní rozvinutej socialistickej spoločnosti na úseku výchovy novej generácie.

Za účelom včasnej a dôslednej prípravy sjazdu výbor SPS ustanovil prípravný výbor sjazdu na čele s dr. M. Bažánym v zložení: Adamovič, prom. psych., dr. Blaškovič, dr. Dobrotka, s. Habiňáková, prom. psych., dr. Jurovský, dr. ped. vied, dr. Košdo, dr. Šipoš. Súčasne poveril K. Adamoviča, prom. psych., vedením sekretariátu sjazdu, ktorý má svoje sídlo na Psychologickej výchovnej klinike v Bratislave, Legionárska 10.

Sekretariát prípravného výboru sa obrátil súčasne s osobitným prípisom na všetkých členov SPS so žiadosťou o zaslanie pripomienok k náplni sjazdu a o prihlásenie predbežného pracovného názvu svojho príspevku. Závazné prihlášky účasti na sjazd sa budú rozposielať neskôr.

Súbežne s touto akciou prebieha aj nábor nových členov spoločnosti, najmä z radov psychológov. Vyzývame preto vedenia všetkých oblastných skupín o pomoc pri získavaní nových členov.

Prípravný výbor sjazdu očakáva, že všetci naši psychológovia plne pochopia význam sjazdu a svojou aktívnou účasťou zabezpečia jeho vysokú ideovú a odbornú úroveň.

Sekretariát sjazdu.

Príprava pracovnej porady psychologických pracovníkov v Smoleniciach

ČSAV Psychologické laboratórium SAV za spolupráce s Katedrou psychológie FFUK v Bratislave a s Teoreticko-metodickou sekciou SPS a ČSPS usporiada v novembri t.r. v Smoleniciach širšiu pracovnú poradu na tému, ktorá bola predbežne stanovená takto: Význam a úlohy psychológie vo výstavbe komunistickej spoločnosti u nás". Cieľom porady je na základe vývinových tendencií našej spoločnosti všestranne zdôvodniť význam a úlohy psychologických prístupov pre spoločenskú prax v príslušných oblastiach, konfrontovať v širšom meradle terajší stav psychológie u nás so súčasnými i v budúcnosti predvídanými požiadavkami a na základe toho prispieť k urýchleniu potrebného rozvoja psychológie v našich podmienkach. Bude sa pritom vychádzať z uznesení historického XXII. sjazdu KSSS, ako aj z rokovania XII. sjazdu KSČ.

Tematické zameranie porady umožňuje každému psychologickému pracovníkovi aktívne sa podieľať na jej realizácii. Po predbežnom schválení programu príslušnými inštitúciami vyzvú sa v apríli t.r. všetci členovia ČSPS a SPS, aby sa k tematickému zameraniu porady a k rozvrhnutiu jej programu vyjadrili, poslali prípadné pripomienky a aby sa prihlásili k spolupráci na vypracovaní jednotlivých referátov.

M. Stríženec

Zprávy o psychologických podujatiach

Postgraduálne školenie psychologov

Sú niektoré odbory, menovite zdravotníctvo, ktoré majú zavedený riadny systém postgraduálneho školenia a majú s ním aj mnohé skúsenosti. V rámci Katedry psychiatrie pražského ÚDL sa už uskutočnilo aj školenie psychologov, no s podobným doškolením u nás nemáme dostatok skúseností. Aj z toho dôvodu bola nutná dlhšia príprava a diskusia o koncepcii postgraduálneho školenia psychologov vo výbore SPS a na Katedre psychológie, kým sa pristúpilo k realizácii prvého kurzu. Išlo o doškolenie v psychologických vyšetrovacích metódach, pričom hlavnú náplň tvorili teoretické otázky týchto metód.

Školenie, o ktorom podávame stručnú zprávu, sa konalo v Bratislave v dňoch 18.-20. I. 1962 a poriadala ho Katedra psychológie FFUK v spolupráci s výborom SPS. Program školenia bol vyplnený nasledovnými prednáškami:

1. Základné metodologické otázky psychologickej skúšky /M. Bažány/.
2. Problémy etiológie a patogenézy v psychologickej diagnostike /V. Kovalíková/.
3. Metóda psychologickej anamnézy I-II /G. Dobrotka/.
4. Sociálna determinácia psychologickej skúšky /M. Bažány v spolupráci so s. Čečerom/.
5. Využitie slovných prejavov v psychodiagnostickej praxi /O. Kondáš/.
6. Niektoré ukazovatele individuálnej diagnostiky laboratornými metódami /A. Uherík/.
7. Otázky psychologickej inštrumentácie - demonštrácie niektorých aparatúr a metodík /V. Valter a K. Haan/.
8. Kazuistické demonštrácie nálezov /Škodová, Ondrejka, Marko, Čulen/.

Celkove sa program dodržal, z plánovaných prednášok nebola odprednášaná len jedna. Školenia sa zúčastnilo 34 účastníkov, z ktorých prevahu tvorili psychologovia z praxe.

Na záver školenia sa zhodnotila jeho náplň spolu s návrhmi na ďalšie programované školenia. Pri hodnotení sa vysdvihla dobrá pripravenosť programu, pričom väčšina prednášajúcich podala aj mnohé závery na základe vlastnej práce a výskumu. Pre budúce postgraduálne školenie sa doporučovalo, aby sa tematika viac zúžila vzhľadom na potreby praxe, aby bola monotematická a aby išlo o prednášky, ktoré budú mať náučný, a nie vedecko-informatívny charakter. Diskutovalo sa aj o probléme zjednotenia metodík a používaných predláh. Pre budúce školenie sa navrhovalo preberať metodiky vyšetrenia intelektových schopností. Účastníci vysdvihli, že toto prvé školenie bolo zamerané na podstatné teoretické problémy a obsahovalo zároveň aj konkrétne praktické témy, ktoré doporučovali v budúcnosti uprednostňovať.

Vcelku toto školenie splnilo svoju funkciu, získali sa z neho aj skúsenosti pre ďalšie kurzy, ktoré hodlá bratislavská Katedra psychológie poriadať pre svojich absolventov aj v budúcnosti. A práve ten fakt, že týmto školením bolo zahájené systematické postgraduálne štúdium psychológov, treba v tejto súvislosti zvlášť vyzdvihnúť.

O. Kondáš

Porada o psychologickom výchovnom poradenstve

Z poverenia Sekcie pre pedagogickú psychológiu ČSPS a na podnet Komisie pre výchovné poradenstvo pri MŠK usporiadala Psychologická výchovná klinika dňa 1. III. 1962 celoštátnu poradu o otázkach psychologického výchovného poradenstva v Bratislave, na ktorej sa zúčastnili zástupcovia zložiek krajských a mestských NV, pedagogickí pracovníci, pediatri, detskí psychiatri, pracovníci VB a sociálnej starostlivosti o mládež ako aj vedúci pracovníci výskumných ústavov z celej republiky. Cieľom porady bolo rozobrať spoločenské potreby na úseku psychologického výchovného poradenstva, zhodnotiť jeho doterajšie formy a činnosť, vymedziť jeho úlohu v systéme výchovného poradenstva pre voľbu povolania a vyjadriť sa o jeho perspektívach u nás.

Celkový počet účastníkov bol okolo 40. Poradu viedol doc. dr. E. Holas.

Úvodný prejav predniesol doc. dr. M. Bažány. Hovoril v ňom o príčinách výchovných ťažkostí u detí a o zariadeniach, ktoré sa s narušenými deťmi zaoberajú. Zvlášť si všimol detí bez somatických porúch s narušeným správaním, ktoré majú vlastne byť objektom prevýchovnej práce výchovných poradcov.

Zdôraznil ďalej nutnosť všestranného vyšetrenia takýchto detí autropológom, pediatrom, neuropsychiatrom a psychológom, pričom hlavná realizácia prevýchovnej práce má zostať pedagógovi a škole. Vyzdvihol tiež nutnosť spolupráce výchovných poradcov na školách so psychológom a lekárom.

Po ňom vystúpil akademik V. Chmelař s návrhom perspektívneho plánu vybudovania siete psychologického výchovného poradenstva v ČSSR.

Plán má byť predložený MŠK - komisii pre výchovné poradenstvo.

Budovanie siete má byť etapovité; sieť má byť dobudovaná do roku 1980.

Sieť výchovného poradenstva má mať 3 stupne /články/:
1/ psychologické výchovné kliniky ako ústredné pracoviská, ktoré budú riešiť problematiku na najvyššej úrovni - teoreticky i prakticky, 2/ okresné poradne, 3/ výchovní poradcovia na školách, ktorí budú riešiť konkrétne praktické prípady. Okresné poradne budú pracovať ako medzičlánky.

S budovaním tejto siete sa začne najprv tam, kde sú preto vytvorené už určité predpoklady - kádrové i materiálne.

V súvislosti s vytvorením takejto siete upozornil akad. Chmelař aj na potrebu prípravy väčšieho počtu vysokoškolsky vzdelaných psychológov.

V ďalšej časti porady sa uskutočnila diskusia, do ktorej sa zapojilo takmer 100 % prítomných.

Diskusné príspevky sa týkali organizačných otázok i celého výchovného poradenstva. S etapovitým budovaním siete výchovného poradenstva bol všeobecný súhlas.

Viacerí diskutujúci vyjadrili nespokojnosť s výberom poradcov na školách a s ich vyškolením.

Diskusia zdôraznila nutnosť odbornej kvalifikácie poradcov a varovala pred diletantizmom a praktizmom.

Práca doteraz existujúcich kliník bola hodnotená jednoducho kladne. Ukázalo sa, že prax ich potrebuje a oceňuje ich prácu.

Niektoré problémy zostali nejasné - napr. otázka teórie a praxe /prax predbieha teóriu/. Otvorenou zostala aj otázka výchovných a profesionálnych poradcov. Ukázalo sa tiež, že je nesúlady v prístupe k tejto problematike medzi pedagógmi a psychológmi.

Na základe obsiahlej diskusie účastníci porady sa uzniesli predložiť zodpovedným miestam rad konkrétnych návrhov na realizovanie systému psychologického výchovného poradenstva v ČSSR.

M. Popperová

Školenie výchovných poradcov v Košiciach

17. februára 1962 uskutočnila sa v Košiciach prvá inštruktáž pre výchovných poradcov z oblasti Ústavu pre ďalšie vzdelávanie učiteľov a výchovných pracovníkov v Košiciach. Bilo sa ich vyše 100. Úvodom s. Ján Zaic, pracovník ústavu, vysvetlil podstatu poradenstva, načrtol úlohy a spôsoby, ako poznávať žiakov, ich osobnosť a usmerňovať potom na správne povolania. Po ňom s. Matia, krajský škol. inšpektor, hovoril o rozmiestovaní pätnásťročného dorastu a s. Ján Siakeľ, krajský škol. inšpektor, podrobne vysvetlil smernice MŠK pre výchovných poradcov.

Diskusie ukázala, že poradcovia sú si vedomí zodpovednosti svojej funkcie a dožadujú sa usmerňovania a dôkladného školenia. Súčasne sa zaviazali psychologické otázky súvisiace s poznávaním žiaka a otázky poradenstva vôbec študovať individuálne z literatúry, ktorú im kabinet pedagogiky

a psychológie pri ÚDVU v Košiciach doporučí. Zo strany ústa-
vu bolo zas dohodnuté usporiadať pre výchovných poradcov cez
prázdniny päťdňové školenie, na ktorom by prednášali povolaní
pracovníci v tomto odbore. Program školenia bol zostavený za
spolupráce psychologickéj skupiny na VÚP v Bratislave.

J. Zaic

z p r á v y z p r a c o v í s k

Psychologické laboratórium SAV

Dňom 1. I. 1962 došlo k reorganizácii Československej akadémie vied. V oblasti psychológie nastali tieto zmeny: zrušila sa Vedecká rada Psychologického laboratória SAV a funkciu vedeckého orgánu vykonáva Vedecké kolégium pre filozofiu, psychológiu a pedagogiku pri SAV. Jeho predsedom je akademik L. Szántó a podpredsedom dr. Kováč. Zo 14-členného kolégia psychológiu zastupujú dvaja členovia /doc. dr. F. Pardel a dr. D. Kováč/. Orgánom s celoštátnou pôsobnosťou je Vedecké kolégium pre pedagogiku a psychológiu pri ČSAV, ktorého predsedom je člen-korešpondent J. Váňa a podpredsedom dr. J. Doležal. Zo 16-členného kolégia psychológiu zastupujú piati - z toho jeden zo Slovenska /prof. J. Doležal, prof. J. Linhart, prof. V. Tardy, člen-korešpondent V. Chmelař, dr. D. Kováč/.

x

Roku 1961 bola v rámci výskumnej činnosti v PL dokončená úloha "Výskum vplyvu senzorických diskriminácií na manipulačné pohyby pri obsluhu poloautomatov" /ide o prvú etapu úlohy v štát. pláne č. XIV-2-5-3-3/. Jej riešiteľ dr. J. Daniel rozpracoval metódu kontaktnej analýzy a odovzdal výsledky výskumu Vývojovému ústavu mechanizácie a automatizácie v Novom Meste nad Váhom. V marci t.r. sa v tomto ústave uskutočnila beseda s vybranými konštruktérmi o základných psychologických otázkach konštrukcie poloautomatov.

Okrem toho bola dokončená rezortná úloha "Výskum vegetatívnych komponentov senzorických procesov u normálnych a duševne chorých ľudí". Riešiteľ A. Uherík tu preukázal vhodnosť metodiky ZGR pre sledovanie účinkov terapeutických zásahov.

V súvisi s konštrukciou výskumných metodík vyvinul inž. V. Valter registračné zariadenie pomocou kvapalinového závesu /čs. patent 99705/, miniatúrny teplomer /čs. patent 908760/ a teplomerná sonda /čs. patent 99726/. Tieto prístroje majú široké uplatnenie i v iných oblastiach výskumu. Ukončenie ostatných úloh pracoviska je plánované v roku 1962.

V minulom roku prebiehala intenzívna experimentálna práca. K tomu účelu sa vyvinuli registračné výskumné zariadenia: metodika díselného štvorca, metodika pre výskum pozornosti /Wallon/, zariadenie pre výskum signalizačných prvkov a pod.

V rámci ostatnej činnosti pracovníci PL sa aktívne podieľali na I. sjazde čs. psychológov /5 referátov/. Pracovníci PL publikovali v Psychologických štúdiách SAV III. sedem pôvodných prác. Doteraz bolo vydaných 6 čísiel Informačného materiálu PL SAV. Pracovníci vykonali 4 zahraničné cesty a pracovisko navštívilo 14 psychológov zo zahraničia. Celkove za minulý rok pracovníci publikovali 39 článkov a predniesli 43 prednášok.

Dňa 5. marca 1962 konal sa filozoficko-metodologický seminár pracovníkov PL, na ktorom predniesla s. dr. M. Soudková referát na tému: O základných otázkach filozofickej a spoločenskej pozície časopisu Zeitschrift für Psychologie.

M. Striženec

Psychologická výchovná klinika

Spolupráca antropológie a psychológie pri výskume dieťaťa.

V rámci všestranného prístupu k výskumu dieťaťa zriadilo sa v roku 1961 na PVK v Bratislave pracovisko vývinovej antropológie, ktoré sa úzko napája na psychologický výskum duševného vývinu dieťaťa. Hlavným poslaním pracoviska je sledovanie rastových charakteristík našich detí a mládeže vo funkčnej závislosti najmä od ich celkového životného prostredia, sledovanie závislosti rastu a procesu učenia vo vývine, ako aj vplyvu endokrinného systému na telesný a duševný vývin detí.

Týmto sa vytvárajú ďalšie predpoklady pre komplexný a kolektívny prístup k riešeniu psychologických problémov, ktoré majú medzioborový charakter.

Zriadenie eeg laboratória.

Podínajúo rokom 1962 zriaďuje sa na PVK v Bratislave elektro-encefalografické laboratórium, vybavené tranzistorovým elektroencefalografom typu Kaiser, Kodaň. Zriadením tohto laboratória vytvára sa v Československu po prvý raz možnosť využitia elektroencefalografickej metódy v oblasti psychologického výskumu. Hlavnými úlohami laboratória je longitudinálne sledovanie vývinu elektroencefalogramu v ontogenéze a sledovanie elektroencefalogramu u detí s ľahkou encefalopatiou.

x

Technický vývoj laboratórnych a vyšetrovacích prístrojov

V rámci technického vývoja diagnostických a výskumných laboratórnych prístrojov boli na PVK v Bratislave vyvinuté doteraz viaceré zariadenia, ktoré môžu nájsť aj širšie uplatnenie na iných psychologických pracoviskách. V snahe rozšírenia informovanosti psychologických pracovníkov u nás o doteraz vyvinutých prístrojoch a ich účelovom použití podávame ich stručný prehľad.

1. Elektrický reléový metronóm ako stimulátor pre časove rytmizované pohybové reakcie a navodzovanie záťažových situácií.
2. Metodika pre úkolové zvukovo-obranné reakcie na sledovanie priebehu procesov VNČ u dieťaťa.
3. Zariadenie pre časovú spektrálnu analýzu klepotu ako indikátora jednoduchej psychomotorickej činnosti.
4. Elektrokapacitné a vysokofrekvenčné zosilovače pre metodiku diferenciálnej pletyzmografie určenú na sledovanie stupňa rozumového vývinu dieťaťa.
5. Automatické spínače pre časovú registráciu spontánnych rytmov vo vnímaní a na meranie reakčných časov.
6. Automatický svetelný blikač na sledovanie otázok unaviteľnosti.
7. Aparatúra na vypracovávanie a prepracovávanie senzomotorického dynamického stereotypu v normálnych a záťažových podmienkach.
8. Spínač na meranie času pohybových fáz ako základ metódy na zisťovanie úrovne senzomotorickej koordinácie a diskriminácie.

9. Elektronické zariadenie pre voskovú registráciu reakcií.

Ivan Štúr

Psychologický ústav FFUK

Vývojové technicko-konštrukčné oddelenie Psychologického ústavu FFUK zriadilo technicko-poradenskú činnosť pre príbuzné pracoviská každý prvý pondelok v kalendárnom mesiaci /od 10,00 hod. do 14,00 hod./.

doc. dr. T. Pardel

Obhajoby kandidátskych prác z psychológie

Dňa 4. decembra 1961 sa konala obhajoba kandidátskej práce dr. J. Daniela "Psychologické štúdie pohybov pri ob-
sluho poloautomatov pomocou kontaktnej analýzy". Oponent-
mi boli prof. dr. J. Linhart, vedúci odd. psychológie Pedago-
gického ústavu JAK, doc. inž. A. Šedivý, SVŠT v Bratisla-
ve a C. Sc. M. Striženeč. Na základe jednohlasného vyjadre-
nia Vedeckej rady PL SAV bolo navrhnuté udelenie hodnosti
kandidáta psychologických vied s. dr. J. Danielovi.

Dňa 7. marca 1962 obhajoval pred Vedeckou radou Filozo-
fickej fakulty kandidátsku prácu prom. ped. Ladislav Ďurič,
pracovník Psychologického ústavu Filozofickej fakulty UK,
na tému: Práceschopnosť žiakov pri dvojdennom striedavom
vyučovaní. Oponenti: prof. dr. P. Vajcík, doc. dr. E. Holas.
Predsedom komisie bol doc. dr. T. Pardel. Vedecká rada na-
vrhla, aby menovanému bol udelený titul kandidáta psycholo-
gických vied.